



NVAO NEDERLAND

## **PROTOCOL**

TNO aanvragen van Nederlandse instellingen voor een joint programme leidend tot een joint degree

*November 2021*

## Inhoud

Voorwoord .....	3
1. Inleiding .....	4
1.1. Uitgangspunten Joint Programme.....	4
Deel 1: Samenwerking tussen Nederlandse instellingen .....	6
2. Wanneer kan een toets nieuwe opleiding leidend tot een joint degree worden aangevraagd?.....	6
3. Hoe wordt een toets nieuwe opleiding voor een joint degree-opleiding aangevraagd? .....	7
4. Hoe vindt de beoordeling plaats? .....	8
5. Wat te doen als een instelling zich terugtrekt of wordt vervangen door een andere instelling? .....	9
Deel 2: Samenwerking tussen Nederlandse en buitenlandse instellingen.....	10
6. Wanneer kan een toets nieuwe opleiding leidend tot een joint degree <sup>4</sup> worden aangevraagd?.....	11
7. Hoe wordt een toets nieuwe opleiding leidend tot joint degree aangevraagd?.....	12
8. Hoe vindt de beoordeling plaats? .....	13
9. Wat te doen als een instelling zich terugtrekt of wordt vervangen door een andere instelling ? .....	14
Definities .....	15

## Voorwoord

In dit protocol wordt de procedure beschreven voor een aanvraag bij de NVAO voor de toetsing van nieuwe, gezamenlijk verzorgde opleidingen of programma's waaraan instellingen een gezamenlijke graad willen toekennen. Dit protocol is primair bedoeld voor Nederlandse instellingen die een gezamenlijke opleiding willen gaan verzorgen. Dit protocol is aanvullend op het Nederlandse accreditatiekader. Opleidingen die een aanvraag joint degree doen moeten dus voldoen aan het Nederlandse accreditatiekader en dit protocol.

Voor opleidingen die een gezamenlijke opleiding met één of meer buitenlandse partners willen verzorgen heeft het vanwege de voordelen die het meestal heeft voor de deelnemende partners en de internationale afstemming de voorkeur dit via de European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes (<https://www.nvao.net/nl/european-approach-for-quality-assurance-of-joint-programmes>) uit te voeren. Daarnaast blijft het vooralsnog mogelijk om ook via de toetsing aan de hand van het geldend Nederlandse accreditatiekader en dit protocol tot een accreditatie van een joint programme te komen. Om die reden is dit Protocol na de inleiding opgesplitst in 2 delen. In het eerste deel wordt ingegaan op de vereisten bij een aanvraag tussen twee of meer Nederlandse instellingen. In deel 2 wordt ingegaan op de vereisten die van toepassing zijn bij samenwerking van één of meerdere Nederlandse instelling(en) met één of meerdere buitenlandse instelling(en). Het is van belang dat de aanvragen instellingen daarbij kijken naar de European Approach for Quality Assurance for Joint Programmes (EA) om tot een keuze te komen. EA heeft in de meeste gevallen de voorkeur, maar zal verder in dit protocol niet meer inhoudelijk besproken worden.

Dit protocol is een update van het protocol joint degree van 2011. Het is met name aangepast aan de meest recente wetgeving en internationale afspraken met een verduidelijking van de internationaal gangbare definities.

In dit Protocol zal allereerst kort ingegaan worden op de wettelijke kaders. Tevens is in een tabel een overzicht opgenomen van de mogelijkheden (en onmogelijkheden) om een joint degree te verkrijgen, dan wel een double of multiple degree. Daarna wordt de procedure beschreven zoals die gehanteerd wordt bij verzoeken om een TNO voor een joint programme van twee of meer Nederlandse instellingen (deel 1), leidend tot een joint degree en in deel 2 een joint programme tussen Nederlandse en buitenlandse instellingen. In de slotparagrafen staan de meest relevante definities (paragraaf 6) en zijn verwijzingen opgenomen naar informatie over accreditatie via de European Approach (paragraaf 7).

Dit protocol spitst zich toe op het gezamenlijke karakter van de opleiding (joint programme) en de daarmee samenhangende kwaliteitsborging.

# 1 Inleiding

De bepalingen van Artikel 7.3c tot en met 7.3f van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek gaan over gezamenlijk onderwijs.

Uit artikel 7.3c blijkt dat het kan gaan om gezamenlijke opleidingen (waaronder ook AD-opleidingen) en gezamenlijke afstudeerrichtingen, verzorgd door twee of meer Nederlandse instellingen of door één of meer Nederlandse instellingen met één of meer buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs. Dergelijk gezamenlijk onderwijs wordt internationaal ook wel aangeduid als «joint programmes».

Indien het gezamenlijk verzorgde hoger onderwijs tot één gezamenlijke graad en daarmee ook tot één getuigschrift leidt, wordt dit een joint degree genoemd. Een joint degree dient, net als 'single degrees', óf een beroepsoriëntatie óf een wetenschappelijke oriëntatie te hebben. Een gecombineerde oriëntatie is niet mogelijk, dit is strijdig met het binaire onderscheid.<sup>1</sup>

Indien het gezamenlijk verzorgde onderwijs leidt tot afzonderlijke graden en daarmee afzonderlijke getuigschriften is er geen sprake van een joint degree.

In een gezamenlijke opleiding (joint programme) van een Nederlandse instelling met één of meer buitenlandse partner(s) kan ook sprake zijn van double of multiple degrees .

Er is geen double of multiple degree mogelijk wanneer het gaat om een gezamenlijk onderwijs (opleiding/programma) van uitsluitend Nederlandse instellingen<sup>2</sup>.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de mogelijke vormen van samenwerking en de bijbehorende graden.

	Joint degree	Double en multiple degrees
Joint programme tussen Nederlandse instellingen	Ja	Nee
Joint programme tussen Nederlandse en buitenlandse instellingen	Ja	Ja
Geen joint programme	Nee	Nee

## 1.1 Uitgangspunten Joint Programme

Uitgangspunt is dat er voor de deelnemende instellingen belangrijke voordelen zijn om een gezamenlijke opleiding en graad aan te bieden. Nationaal kan het een meerwaarde in kwalitatieve zin verschaffen of er zijn financiële of onderwijskundige redenen.

Gezamenlijk onderwijs in de zin van artikel 7.3 c hoeft niet per definitie een volledige bachelor- of masteropleiding te zijn. Het kan ook gaan om een gedeelte van een opleiding, bijvoorbeeld een afstudeerrichting of een specifiek programma binnen de opleiding.

Bij de vormgeving van joint programmes is het uitgangspunt dat de instellingen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het naleven van de Nederlandse wettelijke voorschriften. De Nederlandse instellingen zijn aanspreekbaar op het geheel van de opleiding. Zo zijn deze instellingen gezamenlijk verantwoordelijk voor onder andere taken en bevoegdheden op het gebied van toets nieuwe opleiding, accreditatie, registratie in het CROHO, studieadvies, studielast, afgifte van het getuigschrift en inschrijving. Dit zijn wettelijke verplichtingen, vastgelegd in artikel 7.3d WHW. Voor een aantal onderwerpen kan in een overeenkomst tussen de betrokken instellingsbesturen worden vastgelegd welk instellingsbestuur verantwoordelijk is voor de uitvoering daarvan (artikel 7.3d, eerste en tweede lid, WHW).

<sup>1</sup> Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 821, nr. 3

<sup>2</sup> Kamerstukken II, vergaderjaar 2015–2016, 34 355, nr. 3

Uiteraard kunnen ook die onderwerpen in gezamenlijkheid worden uitgevoerd. De rechten en plichten ten opzichte van elkaar en van de studenten, zoals tussen de instellingen overeengekomen, moeten voor de deelnemende instellingen en voor de student helder zijn.

Gezamenlijk onderwijs waarbij een nieuwe volledige gezamenlijke opleiding wordt aangeboden, vergt net als bij iedere andere nieuwe opleiding een toets nieuwe opleiding. Het accreditatieproces verloopt voor Nederlandse instellingen die gezamenlijk een nieuwe opleiding/programme of afstudeerrichting willen aanbieden via de reguliere TNO-procedure en op basis van dit protocol. De samenwerkende Nederlandse instellingen hebben op grond van artikel 7.3c, vijfde lid, ofwel 7.3 d WHW de verplichting tot naleving van de WHW, waaronder de naleving van de vereisten van accreditatie. Voor samenwerking met een buitenlandse partner is internationaal in 2015 door de EAHE-ministers de European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes goedgekeurd. Ook Nederland heeft dat document ondertekend en gezien de voordelen voor de deelnemende partners heeft het de sterke voorkeur joint programmes met buitenlandse partners via de European Approach te laten beoordelen. Echter, instellingen die hier niet voor kiezen kunnen alsnog terugvallen op de reguliere TNO-procedure aangevuld met dit protocol. Wanneer twee of meer bestaande opleidingen een (nieuw) gezamenlijk programma willen gaan voeren, zal in beginsel ook een TNO vereist zijn. Het gezamenlijke karakter is een belangrijk aspect van de toetsing bij zowel een toets nieuwe opleiding als bij accreditatie.

Inschrijving in het CROHO van de joint degree is alleen mogelijk indien daaraan een besluit inzake accreditatie of toets nieuwe opleiding van de NVAO ten grondslag ligt.

## Deel 1 | Samenwerking tussen Nederlandse instellingen

### 2 Wanneer kan een toets nieuwe opleiding leidend tot een joint degree worden aangevraagd?

Het aanvragen van een toets nieuwe opleiding voor een joint programme leidend tot een joint degree is mogelijk in de volgende situaties:

1. Twee of meer Nederlandse instellingen beogen:
  - a. aan een nieuwe (niet of niet bij alle deelnemende instellingen in CROHO geregistreerde) gezamenlijk verzorgde opleiding een gezamenlijke graad te verbinden;
  - b. aan een nieuwe, gezamenlijk verzorgde afstudeerrichting (programma) binnen twee of meer opleidingen een gezamenlijke graad te verbinden.

De inbreng van elke instelling moet voldoende substantieel zijn om een joint degree aanvraag te kunnen rechtvaardigen. Dit dient expliciet door het panel beoordeeld te worden.

In de volgende situatie is een joint degree-opleiding niet mogelijk (uitsluitingsgronden):

- indien wordt beoogd een gezamenlijke graad te verbinden aan een Nederlandse hbo-opleiding/programma en een Nederlandse wo-opleiding/programma.

Voordat een aanvraag wordt ingediend, is (zijn) de aanvragende instelling(en) verplicht zich ervan te vergewissen dat bovenstaande uitsluitingsgrond zich niet voordoet en dat de/het gezamenlijke opleiding/programma wordt verzorgd in overeenstemming met de wet- en regelgeving in Nederland.

Indien het gaat om bekostigd onderwijs dient tevens een macrodoelmatigheidstoets te worden aangevraagd.

Indien het niet-bekostigd onderwijs betreft, kan bij de NVAO een aanvraag voor "toets nieuwe opleiding leidend tot een joint degree" worden ingediend door de Nederlandse instellingen en hoeft er geen macrodoelmatigheidstoets te worden aangevraagd.

De gezamenlijke graad wordt slechts toegekend aan studenten die de gezamenlijk verzorgde opleiding of programma aan de betrokken instellingen succesvol hebben doorlopen.

### 3 Hoe wordt een toets nieuwe opleiding voor een joint degree-opleiding aangevraagd?

De aanvraag bij de NVAO geschiedt door de instellingen. De aanvraag mag ook door één van de deelnemende instellingen (als penvoerder) ten behoeve van de instellingen gezamenlijk worden ingediend, mits uit de stukken blijkt dat de overige deelnemende instellingen hiermee formeel hebben ingestemd.

Het informatiedossier dient betrekking te hebben op de totaliteit van de gezamenlijke opleiding/programma

De volgende gegevens dienen - uiteraard naast de gegevens die voor een 'reguliere' tno nodig zijn - bij de aanvraag te worden gevoegd teneinde een behandeling van de aanvraag mogelijk te maken:

- samenwerkingsovereenkomst tussen de instellingsbesturen waarin de onderlinge verantwoordelijkheden zijn geregeld (zie paragraaf 1).
- de naam en toe te kennen graad van de gezamenlijke opleiding of afstudeerrichting.
- de namen en locaties van de aanvragende Nederlandse in

## 4 Hoe vindt de beoordeling plaats?

De beoordeling door de NVAO vindt plaats volgens de op het moment van aanvraag van toepassing zijnde kaders en dit protocol. De volgende bepalingen gelden voor de beoordeling:

### 1. *Toetsing van legitimiteit.*

De NVAO zal toetsen of de uitsluitingsgrond genoemd in paragraaf 2 zich niet voordoet. Voorts zal de NVAO adviseren over de indeling in het CROHO.

### 2. *Toetsing van gezamenlijkheid.*

In het paneladvies dient de totaliteit van de gezamenlijke opleiding beoordeeld te worden op de facetten van het Nederlandse accreditatiekader en dit protocol. Het gezamenlijke karakter van de opleiding of programma kan blijken uit de samenwerkingsovereenkomst (zie paragraaf 1) en uit overeenstemming en gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen de partners met betrekking tot de beoogde eindkwalificaties, de inhoudelijke samenhang van doelstellingen en het curriculum, de toetsing, de voorzieningen, de interne kwaliteitszorg, het personeel en de waarborgen voor het bereiken van de eindkwalificaties op verschillende locaties.

### 3. *Bezoek door panel aan de deelnemende instellingen.*

De gezamenlijke opleiding dient in haar geheel beoordeeld te worden. Dit betekent echter niet dat alle locaties door het panel bezocht moeten worden. Er kan worden volstaan met een bezoek aan één locatie mits voldoende schriftelijke (of digitale) informatie over de verschillende locaties voorhanden is en ervoor wordt gezorgd dat vertegenwoordigers van het management, docenten en studenten van andere locaties tijdens de visitatie bereikbaar zijn (fysiek en indien dat niet mogelijk is elektronisch). In het paneladvies wordt gemotiveerd waarom juist deze locatie (en niet een andere) is bezocht. Als een fysiek bezoek in het geheel niet mogelijk of gewenst is kan na overleg gekozen worden voor een geheel online bezoek.



## 5 Wat te doen als een instelling zich terugtrekt of wordt vervangen door een andere instelling?

Wanneer na accreditatie van de opleiding een partner zich terugtrekt of wordt vervangen, dient dit onverwijld aan de NVAO te worden doorgegeven met de nieuwe overeenkomst tussen de samenwerkende instellingen. Ingeval de joint degree-opleiding wordt gegeven door twee instellingen waarvan één zich terugtrekt, moet dit worden gemeld bij de NVAO. De NVAO beoordeelt vervolgens de gevolgen van de wijziging voor de accreditatie.

Bij andere wijzigingen van de situatie moet eveneens melding worden gedaan bij de NVAO. De NVAO beoordeelt dan of de wijziging kan worden meegenomen bij de eerstvolgende accreditatie dan wel dat een wijziging van de lopende accreditatie noodzakelijk is.

N.B. De deelnemende instellingen staan vermeld in het CROHO en dat zal bij wijziging eveneens gewijzigd moeten worden.

## Deel 2 | Samenwerking tussen Nederlandse en buitenlandse instellingen

Zoals eerder aangegeven, als het een samenwerking betreft tussen één of meer Nederlandse instellingen met één of meer buitenlandse instellingen, dan heeft het de sterke voorkeur dit via de European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes uit te voeren (zie p.3). Deze beoordeling heeft als voordeel dat deze beoordeling (uitgevoerd door een EQAR registred Agency waarbij voldaan wordt aan internationale kwaliteitseisen, zoals afgesproken in Bologna verband) in principe zonder aanvullende eisen door meerdere Europese landen direct kan worden overgenomen.

Indien toch besloten wordt een aanvraag op basis van het vigerende Nederlandse accreditatiekader en dit protocol in te dienen, dan zijn er een aantal aandachtspunten die een rol spelen bij de partnerkeuze en waarover overeenstemming moet worden bereikt voor het aangaan van samenwerking. Uiteraard moet(en) de Nederlandse instelling(en) ervoor zorgdragen dat ze aan de Nederlandse wettelijke bepalingen voldoen.

Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de volgende aspecten:

- a. de opleidingsbenaming en de opleidingsduur;
- b. deelnemende instellingen zijn erkend als hoger onderwijs instelling door het bevoegd gezag in betreffende land(en) en hun wettelijke kaders stellen de instellingen in staat om deel te nemen aan een joint programme en joint degrees<sup>3</sup> te verlenen;
- c. eenduidige doelstellingen, uitwerking van het programma en toetsing op het behalen van leeruitkomsten en eindkwalificaties;
- d. de wijze waarop de interne kwaliteitszorg plaatsvindt en -kwaliteitsborging is geregeld;
- e. positie van de examencommissie;
- f. financieringsstatus van de opleiding in elk van de andere landen waarin een deelnemende instelling gevestigd is; mogelijkheden betreffende inschrijvings-/studiegelden en het maken van financiële afspraken tussen de partners;
- g. mogelijkheden betreffende gebruik van andere talen;
- h. onderwijs- en examenreglementen en mogelijkheden voor afwijkingen hiervan.

Als het voor één of meer van de deelnemende buitenlandse instelling niet mogelijk is om een joint degree uit geven kan er gekozen worden voor de een double of multiple degree.

---

<sup>3</sup> In dit geval zijn double en/of mutiple degrees ook mogelijk

## 6 Wanneer kan een toets nieuwe opleiding leidend tot een joint degree<sup>4</sup> worden aangevraagd?

1. Een of meer Nederlandse instellingen beogen in samenwerking met een of meer buitenlandse instellingen:
  - a. aan een nieuwe (niet in CROHO geregistreerde) gezamenlijk verzorgde opleiding een gezamenlijke graad te verbinden;
  - b. aan een nieuwe, gezamenlijk verzorgde afstudeerrichting (programma) binnen twee of meer opleidingen een gezamenlijke graad te verbinden.

De inbreng van de Nederlandse instelling(en) moet voldoende substantieel zijn om een joint degree aanvraag door een Nederlandse instelling(en) te kunnen rechtvaardigen.

In de volgende situatie is een joint degree-opleiding niet mogelijk (uitsluitingsgronden):

- indien de gezamenlijke opleiding/programma wordt verzorgd met een of meer buitenlandse instellingen die in eigen land door het bevoegd gezag niet erkend is (zijn) of niet gerechtigd is (zijn) om aan deze joint degree-opleiding deel te nemen.

Voordat een aanvraag wordt ingediend, is (zijn) de aanvragende instelling(en) verplicht zich ervan te vergewissen dat bovenstaande uitsluitingsgrond zich niet voordoet en dat de gezamenlijke opleiding/programma wordt verzorgd in overeenstemming met de wet- en regelgeving in Nederland en overige betrokken landen.

Indien het gaat om bekostigd onderwijs dient tevens een macrodoelmatigheidstoets te worden aangevraagd door de Nederlandse instelling(en).

Geen toetsing van de macrodoelmatigheid vindt plaats indien er sprake is van een omvorming van een bestaande opleiding naar een joint degree-opleiding met een of met een of meer buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs en de opleiding een grotere studielast krijgt; Er dient wel een aanvraag tot bedoelde samenvoeging te worden ingediend bij OCW, zie hiervoor artikelen 10 en 11 van de Beleidsregel hoger onderwijs 2018.

Indien het niet-bekostigd onderwijs betreft, kan bij de NVAO een aanvraag voor "toets nieuwe opleiding leidend tot een joint degree" worden ingediend door de Nederlandse instelling(en) en hoeft er geen macrodoelmatigheidstoets te worden aangevraagd.

De gezamenlijke graad wordt slechts toegekend aan studenten die de gezamenlijk verzorgde opleiding of programma aan de betrokken instellingen succesvol hebben doorlopen.

---

<sup>4</sup> In dit geval kan het ook gaan om double en/of multiple degree

## 7 Hoe wordt een toets nieuwe opleiding leidend tot een joint degree aangevraagd?

De aanvraag bij de NVAO geschiedt door de Nederlandse instelling(en). De aanvraag mag ook door één van de deelnemende Nederlandse instellingen (als penvoerder) ten behoeve van de instellingen gezamenlijk worden ingediend, mits uit de stukken blijkt dat de overige deelnemende instellingen hiermee formeel hebben ingestemd.

Het informatiedossier dient betrekking te hebben op de totaliteit van de gezamenlijke opleiding/programma. De volgende gegevens dienen - uiteraard naast de gegevens die voor een 'reguliere' tno nodig zijn - bij de aanvraag te worden gevoegd teneinde een behandeling van de aanvraag mogelijk te maken:

- de samenwerkingsovereenkomst tussen de instellingsbesturen waarin de onderlinge verantwoordelijkheden zijn geregeld (zie paragraaf 1);
- de naam en toe te kennen graad van de gezamenlijke opleiding of programma;
- de namen en locaties van de aanvragende Nederlandse instelling(en);
- de namen en locaties van de buitenlandse partnerinstelling(en);
- informatie over erkenning van de buitenlandse partnerinstelling(en) in eigen land;
- informatie over de erkenning als Erasmus Mundus opleiding (indien van toepassing);
- informatie over buitenlandse accreditatiebesluiten, -termijnen en -rapporten die betrekking hebben op het buitenlandse deel van de gezamenlijke opleiding.

## 8 Hoe vindt de beoordeling plaats?

De beoordeling door de NVAO vindt plaats volgens de op het moment van aanvraag van toepassing zijnde kaders en dit protocol. In aanvulling daarop gelden de volgende bepalingen voor de beoordeling:

### 1. *Toetsing van legitimiteit.*

De NVAO zal toetsen of de uitsluitingsgrond genoemd in paragraaf 1 zich niet voordoen. Voorts zal de NVAO adviseren over de indeling in het CROHO.

### 2. *Toetsing van gezamenlijkheid.*

In het paneladvies dient de totaliteit van de gezamenlijke opleiding (dus inclusief eventueel in het buitenland gevolgde delen) beoordeeld te worden op de standaarden van het Nederlandse accreditatiekader. Het gezamenlijke karakter van de opleiding of programma kan blijken uit de samenwerkingsovereenkomst (zie paragraaf 1) en uit overeenstemming en gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen de partners met betrekking tot de beoogde eindkwalificaties, de inhoudelijke samenhang van doelstellingen en het curriculum, de toetsing, de voorzieningen, de interne kwaliteitszorg, het personeel en de waarborgen voor het bereiken van de eindkwalificaties op verschillende locaties.

### 3. *Bezoek door panel aan de deelnemende instellingen.*

De gezamenlijke opleiding dient in haar geheel beoordeeld te worden. Dit betekent echter niet dat alle locaties door het panel bezocht moeten worden. Er kan worden volstaan met een bezoek aan één locatie mits voldoende schriftelijke (of digitale) informatie over de verschillende locaties voorhanden is en ervoor wordt gezorgd dat vertegenwoordigers van het management, docenten en studenten van andere locaties tijdens de visitatie bereikbaar zijn (fysiek dan wel elektronisch). In het paneladvies wordt gemotiveerd waarom juist deze locatie (en niet een andere) is bezocht. Als een fysiek bezoek in het geheel niet mogelijk of gewenst is kan na overleg gekozen worden voor een geheel online bezoek.

Bij een beoordeling met één of meer buitenlandse partner(s) dient het panel minimaal twee panelleden uit twee verschillende partnerlanden te bevatten (zoals ook gebruikelijk is in the European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes).

## 9 Wat te doen als een instelling zich terugtrekt of wordt vervangen door een andere instelling?

Wanneer een partner zich terugtrekt of wordt vervangen, dient dit onverwijld aan de NVAO te worden doorgegeven met de nieuwe overeenkomst tussen de samenwerkende instellingen. Ingeval de joint degree-opleiding wordt gegeven door twee instellingen waarvan één zich terugtrekt, moet dit worden gemeld bij de NVAO. De NVAO beoordeelt vervolgens de gevolgen van de wijziging voor de accreditatie.

Bij een andere wijzigingen van de situatie moet eveneens melding worden gedaan bij de NVAO. De NVAO beoordeelt dan of de wijziging kan worden meegenomen bij de eerstvolgende accreditatie dan wel dat een wijziging van de lopende accreditatie noodzakelijk is.

N.B. De deelnemende instellingen staan vermeld in het CROHO en zullen bij wijziging eveneens gewijzigd moeten worden.

## Definities

In de toelichting van de wet (voetnoot) wordt verwezen naar de definities die in internationaal verband door de verschillende deelnemers aan het Bologna proces worden gehanteerd voor de uiteenlopende vormen van samenwerking en de hierbij horende afgifte van diploma's/graden. Ook in de Parlementaire geschiedenis (artikel 7.3 WHW) wordt aan deze definities gerefereerd. Deze definities zijn volledigheidshalve ook in dit Protocol opgenomen:

### **Joint degree**

The European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes defines a 'joint degree' as 'a single document awarded by higher education institutions offering the joint programme and nationally acknowledged as the recognised award of the joint programme'. (source: definition on EQAR website) However, it is important to note that a 'degree' is an award, not the document (the diploma) providing evidence of having obtained the degree. It is possible to issue a joint degree, as evidenced by issuing separate documents (the diplomas).

### **Double / multiple degrees**

The European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes defines 'double or multiple degrees' as 'separate degrees awarded by higher education institutions offering the joint programme attesting the successful completion of this programme (if two degrees are awarded by two institutions, this is a 'double degree')'. (source: definition on EQAR website)

### **Dual degree**

A dual degree is not awarded by a joint programme, but the definition is included in this guide because many prospective joint programme coordinators ask about the difference between a double and a dual degree. A 'dual degree' refers to 'two degrees awarded individually, attesting the successful completion of two separate curricula, with potential overlap and efficiencies in course-taking, and, if more than one institution is involved, each institution is primarily responsible for its own degree'. Students complete the requirements for two degrees from one or two institutions, with efficiencies in course taking. A dual degree is thus awarded for two programmes separately, and these two programmes have some coordination and coordinated elements, but there are two separate curricula that are not integrated. (source: ECA definition) The two main differences between a dual degree and a double degree are the following: • a dual degree is not awarded by a joint programme, and • in many cases, issuing a dual degree does not require a joint international admission procedure developed by the partner institutions; instead, students are chosen from the students that already have been admitted to the home institutions.

## Verwijzingen naar documentatie ten behoeve van accreditatie op basis van de European Approach

Voor de European Approach: zie website NVAO en hierboven  
Template voor de aanvraag: <http://impea.online/template-for-self-evaluation-released/>

Informatie over de procedure (toolkit): <http://impea.eu/>

Voor achtergrondinformatie over Joint Programmes:  
<http://ecahe.eu/latest-publications/publication-joint-programmes-from-a-to-z-guide/>



**Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie**  
**Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders**

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag  
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague  
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00  
E [info@nvao.net](mailto:info@nvao.net)  
[www.nvao.net](http://www.nvao.net)